

انتخاب بهینه پیمانکار با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی AHP

مهدی اسلامی

کارشناس ارشد عمران - مهندسی و مدیریت ساخت

mehdiislami1978@yahoo.com

خلاصه

از آنجا که بارها مشاهده شده نازلترین قیمت پیشنهادی در مناقصات لزوماً اقتصادی ترین راه حل در بلند مدت نیست، لذا شناسایی معیارهای انتخاب پیمانکار و یک روش ارزیابی منطقی، عوامل اصلی در روند انتخاب هر پیمانکار است تا توانایی پیمانکار گزینش شده، همزمان هزینه، زمان و ویژگی های کیفی را تضمین نماید و ریسک اتلاف منابع از لحاظ هزینه و زمان به حداقل برسد. تجربه نشان می دهد روش واگذاری طرح به پیمانکار بر اساس حداقل قیمت پیشنهادی مناسب و موفق نبوده و این طرحها اغلب با هزینه و مدت اجرای بیش از مبلغ و مدت اولیه پیمان انجام شده اند و گاه از نظر کیفیت نیز مطلوب نبوده و مشکلاتی در بهره برداری داشته اند. همچنین این روش، اگر چه پروژه را از هر گونه فشاری محافظت می کند، اما به دلیل نوع پارامتر تصمیم گیری، موجب بروز مشکلات محتمل می گردد. اما، سیستم چند پارامتری علاوه بر هزینه اجرا، سایر عوامل دخیل در اجرای پروژه را در نظر می گیرد. در این مقاله به انتخاب بهینه پیمانکار با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی AHP پرداخته شده است که بعنوان یکی از کارآمدترین تکنیک های تصمیم گیری امکان بررسی سناریوهای مختلف را به مدیران می دهد و از همه ی سوابق موجود در خصوص هر یک از عوامل اصلی که قابلیت ارزیابی و تخمین مناسب از عملکرد پیمانکار در هر زمینه را بدهند استفاده گردیده و سطح اهمیت هر یک از مؤلفه ها با کمک مقایسات زوجی تکنیک AHP مورد ارزیابی قرار گرفته است و در نهایت آنها را در شش محور اصلی مورد ارزیابی قرار داده و همراه با وزن و رتبه ی آنها بررسی و ارائه نموده است. رتبه بندی فاکتورها متناسب با حجم ریالی پروژه ها، گامی جهت طراحی سیستمی کارا در ارزیابی پیمانکاران می باشد.

کلمات کلیدی: انتخاب بهینه پیمانکار، فرایند تحلیل سلسله مراتبی، معیارها، زیر معیارها.

مقدمه

جایگاه و وضعیت هر سازمانی ناشی از تصمیمات آن سازمان در تخصیص سرمایه های خود در سال های قبل بوده است و یکی از مهمترین کارهایی که در تصمیم گیری برای اجرای پروژه ها به نحو مطلوب میتوان انجام داد انتخاب پیمانکار مناسب برای آنهاست. در واقع، پیمانکاران به عنوان جزء لاینفک بسیار مهم در فرایند پروژه ها و تأمین کننده ی عمده خدمات و تجهیزات هستند. در هر زمینه از پروژه ها، تعدادی از پیمانکاران وجود دارند که به صورت بالقوه، دارای تواناییهای لازم جهت انجام پیمان هستند، اما مسأله این است که کدام پیمانکار باید انتخاب گردد، (زارع مهرجردی و همکاران، ۱۳۸۹). با اولویت بندی معیارهای تعیین کننده و اثرگذار در تصمیم گیری، انتخاب پیمانکار انجام و با تعیین